



בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

בפני **כב' השופט איתי הרמלין**

התובעת:

לורי שם טוב
ע"י מר משה הלוי

נגד

הנתבעת:

מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט
ע"י מר אביתר אסף

פסק דין

1. התובעת, גב' לורי שם טוב, השתתפה ביום 18.5.2014 בדיון בעניינה בבית המשפט לענייני משפחה ברמת גן בפני כב' השופט נפתלי שילה. במהלך הדיון, שהתקיים בדלתיים סגורות, התעורר חשד כי גב' שם טוב מקליטה את הדיון ומצלמת אותו ואולי אף מתכוונת לפרסם את אשר הקליטה. לאחר הדיון נעצרה גב' שם טוב על ידי מאבטחי בית המשפט והוחזקה באיזור פתוח לקהל של בית המשפט למשך כשעתיים ועשרים דקות כשהיא אזוקה בידיה – חלק מן הזמן כשהידים מוחזקות מאחורי הגב וחלק מן הזמן מלפנים. בסיום פרק זמן זה הגיעו אנשי משטרת ישראל לבית המשפט ולקחו את גב' שם טוב לחקירה בתחנה. בחקירה לא נמצאו ראיות לביסוס החשדות שהוזכרו לעיל.

2. לטענת גב' שם טוב, מעצרה בוצע בחוסר סמכות ובאלימות, והיא היתה אזוקה ללא סיבה, והוצגה אזוקה לעין כל במשך זמן ממושך. בגין כל אלה תובעת גב' שם טוב מן המדינה פיצוי של 5,000 ₪.

העובדות:

החשד:

3. מעדותו של המאבטח ניר דהן עולה כי בטרם הדיון בעניינה של גב' שם טוב הגיעה העוזרת המשפטית של השופט שילה לעמדת המאבטחים "והודיעה על דיון בעייתי של מישהי שמצלמת ומעלה לאינטרנט דברים וחומרים מתוך בית המשפט" (עמ' 8, ש' 19). לדבריו, הוא עצמו נכנס לדיון, וכדי למנוע את הקלטתו הוא פנה לנוכחים בבקשה שיסגרו את הטלפונים הניידים שלהם. כל הנוכחים באולם, למעט גב' שם טוב, נענו לבקשתו. גב' שם טוב,



בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 3758-06-14 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

לעומתם, טענה כי אין ברשותה מכשיר טלפון, אך הוא חשד כי מכשיר טלפון מצוי בכיסה. בהמשך הדיון הבחין, לדבריו, שהתובעת נושאת עליה עט-מצלמה. לדבריו, הוא שיתף את השופט בחשדותיו, והשופט שאל אותו איך מקובל לטפל בעניין כזה. לדברי המאבטח הוא הסביר לשופט כי במקרה שמתעורר חשד כזה המאבטחים אינם מבררים את החשד בעצמם, אלא מעכבים את החשוד עד לבוא שוטרי משטרת ישראל.

4. עיון בפרוטוקול הדיון בפני השופט שילה, שצורף לכתב התביעה, מעלה כי השופט שילה שאל את גב' שם טוב בפתח הדיון האם ברשותה טלפון נייד, והיא סירבה להשיב. בהמשך שאל השופט את גב' שם טוב אם היא מתחייבת שלא להקליט את הדיון, והיא השיבה כי היא "עומדת בכללי בית המשפט" (עמ' 18, ש' 21), וביקשה שהדיונים הבאים יוקלטו. בשלב זה הכתיב השופט שילה לפרוטוקול את ההחלטה הבאה:

1. גב' שם טוב מסרבת להתחייב בפני בית המשפט כי הדיון שהוא בדלתיים סגורות לא יוקלט על ידה. כמו כן היא מבקשת שמכאן ולהבא כל הדיונים יוקלטו.
2. לפיכך הדיון יתקיים ובסיומו תיערך בדיקה על ידי קצינת הביטחון האם הדיון הוקלט. ככל שהדיון הוקלט, תפעל קצינת הביטחון על פי הנהלים על מנת לוודא כי איסור הפרסום אודות דיון זה המתנהל בדלתיים סגורות יבוצע.

5. עוד ראוי לציין כי בפרוטוקול הדיון בפני השופט שילה מתועד החשד בכך שבידי גב' שם טוב עט-מצלמה (עמ' 21, ש' 25). כמו כן, מתועד בפרוטוקול כי בשלב מסוים יצאה גב' שם טוב מן האולם וכן זוגה לשעבר אמר כי "כל הדיונים של השופט מוקלטים ושומעים אותך באינטרנט. שומעים אותי ואת כל הנוכחים". עוד מתעד הפרוטוקול כי עדה בשם סימונה שטיינמץ העידה בבית המשפט כי גב' שם טוב פרסמה חומרים שפגעו בצד ג' רגיש, בנסיבות שלא אפרט כאן מטעמים של שמירה על הפרטיות.

6. בשורה התחתונה, לנוכח פנייתה של העוזרת המשפטית, חילופי הדברים בין גב' שם טוב לשופט שילה, דבריו של בן זוגה לשעבר של גב' שם טוב וחשדו הבלתי אמצעי של המאבטח על בסיס מראה עיניו כי גב' שם טוב נושאת עט-מצלמה, אני קובע שהיה יסוד סביר לחשדם של מאבטחי בית המשפט כי גב' שם טוב מקליטה ומצלמת את הדיון, ואולי אף מתכוונת לפרסם חומרים אלה. כמוכן, אין בכך כדי לומר כי אמנם עשתה משהו מאלה בפועל או שהתכוונה לעשות אותו.



בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

הליך המעצר:

7. טענת גב' שם טוב (בכתב התביעה ובעדות בבית המשפט), מייד בתום הדיון היא נעצרה באלימות על ידי האחראית על האבטחה בבית המשפט לענייני משפחה ברמת גן. בכתב התביעה היא מתארת שמייד עם יציאתה מן האולם התנפלה עליה המאבטחת, מרינה אוסיפוב, מאחור, משכה את ידה לאחור, הפילה אותה לארץ, דחקה את ראשה לכיוון הרצפה, ובסיוע מאבטחים נוספים אזקה את ידה כשהן מאחורי גבה. בעדותה בבית המשפט (עמ' 10, ש' 25 ואילך) תיארה גב' שם טוב את הדברים מעט אחרת. גב' שם טוב תיארה בטרם ההתנפלות הפיזית עליה חילופי דברים בינה לבין המאבטחת – המאבטחת הודיעה לה שהיא עצורה עד לבוא המשטרה, ואילו היא עצמה דרשה מן המאבטחת שתציג בפניה "צו מעצר או צו עיכוב"; המאבטחת המשיכה ואמרה לה שהיא (כלומר, גב' שם טוב) הקליטה את הדיון, ואינה יכולה לעזוב את המקום עד לבוא המשטרה; אחר כך בדקו המאבטחים את חפציה, לרבות את העט שחשדו בו שהוא עט-מצלמה, ולא מצאו דבר. לפי עדותה בבית המשפט רק בשלב זה - כשביקשה גב' שם טוב לצאת מבית המשפט - התנפלו עליה המאבטחים (בכתב התביעה הוצגו הדברים כאילו התרחשו בסדר הפוך). יצוין שגם בכתב התביעה התייחסה גב' שם טוב לשאלת קיומו של "צו עיכוב" ולהעדרה של עילה לעיכוב (פסקה 8 בכתב התביעה). יתר על כן, בכתב התביעה נאמר גם שהתובעת לא התנגדה לעיכוב (פסקה 15 לכתב התביעה).

8. המאבטח ניר דהן העיד בפני (החל מתחתית עמ' 8 לפרוטוקול) כי בתום הדיון עיכב את גב' שם טוב בעוון הקלטת הדיון, ואז הצטרפה גם המאבטחת הבכירה, מרינה אוסיפוב. לדבריו, התובעת התייעצה עם אדם כלשהו בטלפון, ואז דרשה מהם שיציגו בפניה "צו עיכוב". המאבטח העלה בפני סברה כי אולי היועץ הטלפוני התבלבל עם צו עיכוב יציאה מן הארץ. לדבריו, גב' שם טוב החלה ללכת במסדרון המוביל לכיוון היציאה מבית המשפט, ואף אפשרו לה להיכנס לבקשתה לשירותים – זאת, על אף חששו כי תשמיד את הראיות (כלומר, את ההקלטה שחשד בקיומה). אחרי שיצאה מן השירותים, ניסתה גב' שם טוב לצאת מבית המשפט, ואז אמרו לה שהיא אינה יכולה לעזוב את בית המשפט כיוון שהיא מעוכבת, ועצרו אותה.

9. המאבטחת מרינה אוסיפוב העידה בפני (החל מעמ' 3, ש' 27) כי בתום הדיון ניגשה עם עוד שני מאבטחים לגב' שם טוב ויחד עם המאבטח שהיה באולם הודיעו לה שהיא מעוכבת עד להגעת שוטרי משטרת ישראל וזאת בחשד להקלטת הדיון. לדברי גב' אוסיפוב, גב' שם טוב טענה שהמאבטחים נעדרים סמכות לעכבה, והם הסבירו לה כי היא טועה. לבקשת גב' שם טוב הם אפשרו לה ללכת לשירותים. לאחר שיצאה מן השירותים החלה גב' שם טוב ללכת



בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 3758-06-14 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

לכיוון היציאה מבית המשפט, והמאבטחים הסבירו לה שהיא מעוכבת, אבל היא "המשיכה להתלהם ולצעוק שאין לנו סמכות לעכב אותה, שנביא לה צו או דף כלשהו". לדברי המאבטחות, המאבטחים הסבירו לגב' שם טוב "שאם היא תמשיך נצטרך להפוך את זה למעצר ונצטרך לאזוק אותה עד שהמטרה תגיע". גב' שם טוב לא התרצתה, ולכן עצרו אותה. בין רגע העיכוב לרגע המעצר עברו מספר דקות (בפרוטוקול נכתבו הדברים בטעות בסדר הפוך). ב"דו"ח אירוע ראשוני" שערכה מרינה אוסיפוב (נ/ו-2) מתוארת השתלשלות העניינים באופן דומה לאופן שבו היא תיארה אותה בפני. הבדל בולט הוא שבדו"ח שנכתב מייד לאחר האירוע היא כתבה כי בעת העיכוב הודיעה לגב' שם טוב כי עיכובה נעשה בחשד להקלטה ולצילום הדיון. בחקירתה החוזרת בבית המשפט (עמ' 6, ש' 17 ואילך) הסבירה גב' אוסיפוב כי מבחינתה אין הבדל בין צילום להקלטה (בשל העובדה שהדיון נערך בבית המשפט לתביעות קטנות אפשרתי לנציג הנתבעת לרענן את זכרונה של העדה במסגרת החקירה החוזרת).

10. במהלך הדיון הוצג בפני קטע סרטון מתוך התיעוד של מצלמות האבטחה שבו לא מוצגת אלימות כלשהי – לא מצד גב' שם טוב ולא מצד המאבטחים. לטענת נציג הנתבעת שלא נסתרה, מצלמות האבטחה אינן מכסות את מלוא שטח בית המשפט במשך כל הזמן, ואין תיעוד מלא של האירועים. בקטע הסרטון שהוצג בפני ניתן לראות כי המאבטחים פנו לגב' שם טוב בדברים ולא התנפלו עליה באופן פתאומי כפי שתיארה בכתב התביעה.

11. לנוכח סערת הרגשות שוודאי פקדה את גב' שם טוב בעקבות האירועים הקשים בבית המשפט, אירועים שהתרחשו לאחר דיון משפטי בנושא טעון ביותר, אני מקבל בהבנה את העובדה שתיאוריה לא היו קוהרנטיים. עם זאת, בעניין הוכחת העובדות הנוגעות להליך המעצר היא לא עמדה בנטל השכנוע המוטל עליה כתובעת בתיק זה. לפיכך, על בסיס הראיות שסקרתי לעיל, אני קובע עובדתית שבסיום הדיון גב' שם טוב עוכבה על ידי מאבטחי בית המשפט, ורק כיוון שלא צייתה להוראות העיכוב וביקשה לעזוב את בית המשפט היא נעצרה על ידם. ספקות גדולים התעוררו אצלי באשר לנוסח ההודעה על העיכוב שהשמיעה המאבטחת באוזני גב' שם טוב – האם הוזכרה רק הקלטה או גם החשד בצילום הדיון. בעדותם הראשית העידו בפני שני המאבטחים על כך שהוזכרה רק הקלטה ולא הוזכר צילום, ואולם בדו"ח הראשוני שכתבה מרינה אוסיפוב מייד לאחר האירועים היא תיארה את ההודעה ככוללת גם חשד בצילום הדיון. בהתחשב בכך שנטל השכנוע בתיק זה מוטל על התובעת והיא כלל לא הזכירה את הליך העיכוב, ולנוכח התיאור המופיע בדו"ח שנכתב על ידי המאבטחת בסמוך לאירועים, אני מניח לצורך הדיון כי ההודעה כללה גם התייחסות לחשד בצילום הדיון (חשיבותה של שאלה זו תוסבר בהמשך פסק הדין).





בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

החזקת גבי' שם טוב אזוקה בבית המשפט:

12. בכתב התביעה תיארה גבי' שם טוב כי נאזקה בכוח על ידי מאבטחי בית המשפט כשידיה מאחורי גבה (פסקה 6). לטענתה, המאבטחת הידקה את האזיקים תוך גרימת שטפי דם (פסקה 12). עוד היא מוסיפה וכותבת: "...נתבעת 1 הורתה לתובעת לשבת על הספסל מול כניסת בית המשפט, כשכל העוברים והשבים, כולל עורכי דין, שופטים וכל מי שעובר ונכנס לבית המשפט, רואה את התובעת אזוקה בידיה... במשך כשעתיים וחצי ישבה התובעת על הספסל מול הכניסה של בית המשפט, כשכל העוברים ושבים, עורכי דין, שליחים, ועובדי בית המשפט, כולל גרושה של התובעת, רואים אותה אזוקה ללא סיבה. בכל אותה עת מסרבת הנתבעת 1 להסיר את האזיקים מידיה של התובעת... התובעת לא התנגדה לא לעיכוב ולא למעצר השווא. התובעת לא התפרעה, לא התפרצה, לא איימה, ולא תקפה ולא היתה עילה לאיזוקה..." (פסקאות 13-15). באופן דומה תיארה את הדברים גם בבית המשפט (עמ' 12, ש' 6 ואילך).

13. באשר לאיזוקה של גבי' שם טוב והחזקתה אזוקה בבית המשפט, המאבטחת מרינה אוסיפוב תיארה בדו"ח שכתבה (נ/1) את הדברים באופן הבא: "הנ"ל ביקשה להיכנס לשירותים ולאחר שיצאה שוב פעם התחילה להתלהם והתנגדה לעיכוב. הוסבר לה שאם היא תסרב לעיכוב ותמשיך כך, נצטרך לעצור אותה ולשים לה אזיקים עד שהמטרה תגיע... הנ"ל המשיכה בשלה ונאמר לה שוב פעם שהיא עצורה ושנאחנו הולכים לשים עליה אזיקים... הנ"ל התנגדה למעצר ותוך שימוש בכוח סביר הצלחנו לשים עליה אזיקים. יש לציין שתוך כדי היא שרטה וצעקה על המאבטחים והתיישרה על הרצפה. כל הזמן שחיכינו לניידת מטרה הנ"ל לא הפסיקה להתלהם ולצעוק ולקלל את המאבטחים, את העובדת הסוציאלית שמטפלת בתיק שלה וכו'... בשעה 14:00 לערך המטרה סוף סוף הגיעה לאחר מספר טלפונים שעשינו אליהם ובעזרת ניר ליפשיץ..."

14. בעדותה בפני הוסיפה המאבטחת אוסיפוב (בעמ' 4, החל משורה 10) כי "הסברנו לה שהיא עצורה וביקשנו שתושיט את ידיה על מנת שנאזוק אותה. היא לא הסכימה. היא התיישרה על הרצפה עם הידיים קדימה ואז אני ועוד מאבטח תפסנו כל אחד יד ואזקנו אותה. היא לא נתנה, היא השתוללה קצת. אזקנו אותה, הושבנו אותה על הכסא ליד. היא יחסית נרגעה. אזקנו אותה מקדימה. לא היה צורך שהיא תהיה עם הידיים מאחורה יותר מדל".

15. המאבטחת סיפרה כי הזמינה לבית המשפט את שוטרי משטרת ישראל והמתינה ממושכות לבואם. זאת, אף על פי שכפי שציינה המאבטחת בעדותה, תחנת המשטרה קרובה לבית המשפט לענייני משפחה (עמ' 4, ש' 18). אף על פי כן, כאמור לעיל, לקח זמן רב מרגע המעצר ועד שהמשטרה הגיעה למקום ולקחה את גבי' שם טוב לחקירה. כך תיארה המאבטחת את הדברים בפני: "אנחנו חיכינו למשטרה... למשטרה לקח זמן להגיע בערך כשעתיים, שעתיים



בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

וחצי. משטרת ישראל לא בידי, עשיתי את מירב יכולתי שיגיעו כמה שיותר מהר. זה הזמן שלוקח בדרך כלל... הייתי גם בטלפונים, יש לנו מתאם שיש במשמר בית המשפט שהעביר אותי לעוד קצין במשטרה שניסו לזרז. אנחנו כמוה רצינו לסיים את העניין כמה שיותר מהר ושיבואו מהר". המאבטחת אוסיפוב העידה כי אינה זוכרת באיזו שעה בדיוק התקשרה להזמין את המשטרה וכי משך זמן של שעתיים-שלוש עד שמגיעה המשטרה בנסיבות מעין אלה הוא משך זמן רגיל (עמ' 7, ש' 24 ואילך).

16. במהלך הדיון בפני הסכימו הצדדים כי החזקתה של גב' שם טוב אזוקה בבית המשפט ארכה כשעתיים ועשרים דקות.

17. הראיות שסקרתי לעיל שכנעו אותי כי גב' שם טוב הוחזקה עצורה ואזוקה במשך כשעתיים ועשרים דקות בבית המשפט לענייני משפחה מבלי שבוצעה פעילות חקירתית כלשהי לבירור החשד נגדה, וזאת בהמתנה לשוטרי משטרת ישראל שהוזמנו על ידי המאבטחים בטלפון (יתכן שבמספר שיחות) כדי שיקחו אותה לחקירה. כל זאת, כאשר תחנת המשטרה נמצאת בסמוך ממש לבית המשפט. חלק מן הזמן הייתה גב' שם טוב אזוקה כשידיה מאחורי גבה וחלק מן הזמן היו ידיה אזוקות לפני גופה. עוד השתכנעתי שגב' שם טוב הוחזקה במצב זה במקום פומבי בכניסה לבית המשפט. השתכנעתי גם כי משך הזמן שבו הוחזקה גב' שם טוב אזוקה בבית המשפט הוא משך הזמן הרגיל שבו מתעכב הטיפול במי שנעצרים בבית משפט זה. השתכנעתי עוד שלמעט התנגדות פיזית לעצם אזיקתה לא נקטה גב' שם טוב לאורך האירוע כלשהו אלימות כלשהי. מצאתי אף סימנים בדבריה של המאבטחת מרינה אוסיפוב שהבאתי לעיל, לכך שהיא תופסת את האיזוק כחלק הכרחי מן המעצר, שהרי מראש הזהירה את גב' שם טוב כי אם לא תציית לעיכוב היא תהיה אזוקה עד לבוא שוטרי משטרת ישראל. בהעדר ראיות תומכות לא השתכנעתי שכתוצאה מאזיקה הדוקה מדי נגרם לגב' שם טוב נזק פיזי.

ניתוח משפטי:

האם התובעת נחשדה בעבירה:

18. סעיף 70 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 קובע מאסר של שישה חודשים למי שפרסם ללא אישור מידע על דיון שהתנהל בדלתיים סגורות, וכך גם למי שצילם באולם בית המשפט או פרסם תצלום מתוך אולם בית המשפט (בלי קשר לשאלה אם הדיון נערך בדלתיים סגורות). החוק אינו אוסר על הקלטת דיון. העובדה שכאמור בפסקה 6 לעיל היה יסוד סביר לחשדם של המאבטחים כי גב' שם טוב צילמה את הדיון, משמעותה היא שהיה נגדה חשד סביר בביצוע עבירה שהיא עוון (כאמור לעיל, אין בכך כדי לקבוע שאמנם עברה עבירה זו, ואזכיר כי בסיום החקירה לא נמצא דבר).



בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 3758-06-14 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

סמכויות המאבטחים:

19. סעיף 39 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) קובע כי השר לבטחון פנים רשאי להעניק בצו סמכויות עיכוב ומעצר של שוטר לעובד ציבור שסמכויות אלה חיוניות למילוי תפקידו. סעיף זה החליף את סעיף 4 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: פסד"פ), שהעניק סמכות דומה לשר המשטרה (בלי דרישת החיוניות).

20. בשנת 1995 (ילקוט הפרסומים 4279, 29.1.1995, עמ' 1693) הסמיך שר המשטרה את מאבטחי בתי המשפט לערוך חיפוש בגופם או בכליהם של הבאים לבית המשפט לשם גילוי נשק. כמו כן הסמיך השר את המאבטחים להשתמש בסמכויות שוטר לפי סעיפים 2, 3, 5, 6, 8 לפסד"פ כלפי באי בתי המשפט עד לבוא שוטר למקום. סעיפי הפסד"פ הרלוונטיים קבעו כך:

2. "היה לשוטר יסוד סביר להניח שאדם עבר עבירה, רשאי הוא לדרוש

ממנו שימסור לו שמו ומענו ורשאי לדרוש שילוה אליו לתחנת המשטרה.

3. שוטר רשאי, בלא צו מעצר, לעצור אדם אם –

(1) האדם סירב להלוות אליו לאחר שנדרש לכך לפי סעיף 2;

(2) יש לשוטר יסוד סביר להניח שהאדם ביצע פשע.

(3) האדם עבר בפניו, או זה מקרוב, עבירה שדינה מיתה או מאסר לתקופה העולה על ששה חודשים.

(5) האדם נמלט או מנסה להימלט ממשמורת חוקית או שנזעקים אחריו בשל עבירה.

(6) האדם עובר עבירה, או מואשם לפניו שעבר עבירה, או שיש

לשוטר יסוד להניח שעבר עבירה; והוא כשהאדם מסרב למסור

שמו ומענו או שאין לו מקום מגורים ידוע או קבוע;

(8) שופט מורה לו, לפי סעיף 5, לעצרו.

21. סעיף 82 לחוק המעצרים קובע כי עובד ציבור שהוסמך בידי השר לבטחון פנים בסמכויות מעצר לפני כניסתו של החוק לתוקף יראוהו כמי שהוסמך לפי החוק החדש. הואיל וחוק המעצרים שינה לחלוטין את ההסדרים בעניין מעצר ועיכוב נכון היה שהשר לבטחון פנים יפרסם צו לפי החוק החדש שיבהיר מהן סמכויות המאבטחים לפי החוק החדש, ולא יסתמך על סעיף 82 לחוק. כך ראוי שיעשה גם היום.



בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

22. עם זאת, הואיל ולמאבטחי בית המשפט הוקנו סמכויות מעצר לפי הפסד"פ הרי שלפי סעיף 82 לחוק המעצרים מוקנות להם סמכויות מעצר גם כיום – לכל הפחות במה שנוגע לסמכות המעצר הרלוונטית לענייננו והיא הסמכות לעצור את מי שלא ציית לעיכוב הקבועה בסעיף 23(ב) לחוק המעצרים, שהרי סמכות זו מבוססת על סמכות העיכוב שהיא פוגענית פחות מסמכות המעצר, ומעודדת את השימוש בה. ואלה סעיפיו הרלוונטיים של חוק המעצרים:

66. בפרק זה, "עיכוב" - הגבלת חירותו של אדם לנוע באופן חופשי, בשל חשד שבוצעה עבירה או כדי למנוע ביצוע עבירה כאשר הגבלת החירות מסויגת מראש בזמן ובתכלית...

67. (א) היה לשוטר יסוד סביר לחשד כי אדם עבר עבירה, או כי הוא עומד לעבור עבירה העלולה לסכן את שלומו או בטחונו של אדם, או את שלום הציבור או את בטחון המדינה, רשאי הוא לעכבו כדי לברר את זהותו ומענו או כדי לחקור אותו ולמסור לו מסמכים, במקום הימצאו.

(ב) שוטר רשאי לדרוש מאדם להילוות עמו לתחנת המשטרה או לזמנו לתחנת המשטרה למועד אחר שיקבע, אם נתקיימו שניים אלה:
(1) יש יסוד סביר לחשד שהוא עבר עבירה או יש הסתברות גבוהה שהוא עומד לעבור עבירה כאמור בסעיף קטן (א);
(2) הזיהוי היה בלתי מספיק, או לא ניתן לחקור אותו במקום הימצאו.

23. (ב) שוטר מוסמך לעצור אדם ולהביאו לתחנת המשטרה לתכלית שלשמה ביקש לעכבו, אם האדם אינו מציית להוראותיו שניתנו על פי סמכויות העיכוב המסורות לו בדין, או אם הוא מפריע לו להשתמש בסמכויות העיכוב.

23. כאמור בפסקה 18 לעיל, נגד גב' שם טוב היה יסוד סביר לחשד בביצועה של עבירה והיתה סיבה לחקור אותה בגינה, ומכאן שהתקיימו התנאים לעיכוב לפי סעיף 67 לחוק המעצרים. בפסקה 11 לעיל קבעתי כי מאבטחי בית המשפט הפעילו בעניינה של גב' שם טוב את סמכות העיכוב, ורק כיוון שלא צייתה להוראות העיכוב עצרו אותה. בנסיבות אלה התקיימו גם תנאי סעיף 23(ב) לחוק המעצרים למעצר ולהבאה לתחנת המשטרה. מעצרה של גב' שם טוב על ידי המאבטחים נעשה אם כן בסמכות.





בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

24. סעיפים 24 ו-72 לחוק המעצרים מחייבים את מבצע העיכוב להודיע למעוכב את סיבת העיכוב במהלך ביצוע העיכוב ובהקדם האפשרי. הואיל וקבעתי בפסקה 11 לעיל כי לנוכח הראיות שהובאו בפני ובשל נטל הראיה בתיק זה אני מניח לצורך הדיון כי ההודעה על המעצר כללה גם הודעה על חשד בצילום באולם המשפט (שהוא עבירה), הרי שההודעה במקרה זה היתה תקינה, ולא מתעוררת במקרה זה השאלה שבה הוטרת במהלך הדיון בתיק באשר למקרה שבו קיים חשד לביצוע עבירה, אך בהודעה למעוכב מוזכר רק חשד לעשיית מעשה שאינו בגדר עבירה (כגון חשד בהקלטת הדיון, שהיה מחייב דיון בשאלת הסמכות הנוגעת לעיכוב בחשד לביצוע עבירה עתידית שהיא פרסום הדיון שהתנהל בדלתיים סגורות ועלול היה לפגוע בצד ג' רגיש שהוזכר לעיל).

משך הזמן שבו הוחזקה גב' שם טוב אזוקה בבית המשפט והאופן שבו הוחזקה במעצר:

25. עיכובו ומעצרו של אדם פוגעים בזכות היסוד החוקתית שלו לחירות המוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. ככל פגיעה בכבוד ובחירות יש להקפיד כי ישמר התנאי שמדובר בפגיעה שהיא במידה שאינה עולה על הנדרש; תנאי הקבוע בפסקת ההגבלה שבסעיף 8 לחוק היסוד.

26. סעיף 1(ב) לחוק המעצרים קובע עקרון על שלפיו:

“מעצרו ועיכובו של אדם יהיו בדרך שתבטיח שמירה מירבית על כבוד האדם ועל זכויותיו”.

27. לענייננו נוגע סעיף 9א לחוק המעצרים המתייחס לכבילת עצור במקום ציבורי כעניין המצריך הצדקות מיוחדות כגון חשש סביר להימלטות, לגרימת נזק לגוף או לרכוש או לפגיעה בראיות. בדברי ההסבר להצעת החוק שבה הוסף סעיף זה (ה"ח 29.7.2003, עמ' 104) נאמר בצדק בעניין זה –

“כבילת עצור או אסיר במקום ציבורי יש בה כדי לפגוע בכבודו כאדם...”

28. זאת ועוד, סעיף 25 לחוק המעצרים קובע כי שוטר שעצר אדם ללא צו מעצר יביאו ללא דיחוי לתחנת המשטרה ויעבירו לקצין הממונה על חקירות בתחנה או למפקדו או שישחרר את העצור. סעיף 25(ב)2 לחוק מסייג חובה זו במקרים מסוימים, ובראשם שנוכחות השוטר נדרשת במקום המעצר כדי למנוע פגיעה באדם, בבטחון הציבור או בבטחון המדינה.



בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

29. בהקשר זה יש להבהיר כי אין הענקת סמכות שאין חובות בצדה. חוק המעצרים אינו מותיר ספק בעניין זה באשר לחובות המאבטחים שהוענקו להם סמכויות מעצר כשל שוטרים, וקובע בסעיף 40 -

"על עובד ציבור שהוסמך לפי סעיף 39 יחולו החובות החלות על שוטר המבצע מעצר לפי חוק זה".

30. כבר בע"פ 193/53 (תל אביב) **היועץ המשפטי לממשלה נ' ויקטור איזנברג**, פס"ם (ט), עמ' 237 החילו שופטי בית המשפט המחוזי בתל אביב את דרישת המידיות בהבאה לתחנת המשטרה על פקח שהוסמך בסמכויות מעצר של שוטר (הפסד"פ נקב במונח "מיד", במקום שחוק המעצרים קובע "ללא דיחוי" - מונחים שמשמעותם בהקשר זה קרובה מאד). בית המשפט המחוזי קבע שם כי למלה "מיד" יש לתת פירוש דווקני. כדי לקבל קנה מידה לפרק הזמן עד להבאה למשטרה ששופטי בית המשפט המחוזי סברו שממלא את דרישת החוק, ולמה שראו שופטי בית המשפט המחוזי כסיבות לגיטימיות להתארכות של משך זמן זה אביא את דברי בית המשפט המחוזי כלשונם (תוך הוספת הדגשות):

"קשה ליתן הגדרה מדויקת וממצה של המלה 'מיד'. אין לקבוע מסמרות ולהגדיר כי תוך כך וכך דקות יש להביא את האדם למשטרה. קביעת הזמן תלויה בתנאים ובמסיבות של המקרה. יתכן מאד להגיד כי 'מיד' פירושו תוך זמן מתקבל על הדעת נוכח התנאים והמסיבות של כל מקרה ומקרה. אבל במה דברים אמורים? כאשר העכוב בהבאת העצור לתחנת המשטרה או לשופט השלום מקורו בתנאי התחבורה או מחמת ריחוק מהמקום.

...

חוששים אנו מאד כי על ידי פירוש בלתי קפדני למלה 'מיד' נפתח פתח רחב ונעמיד בסכנה את חרותו של האזרח."

31. גם בענייננו אין צורך בקביעת משך זמן מדויק שמקיים את דרישת החוק שעצור יועבר לתחנת המשטרה "ללא דיחוי", כדי לקבוע שהאופן שבו נעצרה גב' שם טוב אינו עומד בסטנדרט הקבוע בחוק המעצרים בכל הקשור לפגיעה מינימלית בחירותו של עצור. זאת, כיוון שאין ספק שהמתנה של שעתיים ועשרים מרגע המעצר ועד ההובלה לתחנת המשטרה הסמוכה לבית המשפט לשם פתיחת החקירה אינה עומדת בסטנדרט המחמיר הקבוע בחוק המעצרים הדרוש שההעברה לתחנת המשטרה תיעשה ללא דיחוי. אציין רק לשם השוואה שסמכות העיכוב, שהיא סמכות פוגענית במידה פחותה מאד ואינה כוללת הפעלת כוח נגד המעוכב, מוגבלת בסעיף 73 לחוק המעצרים לזמן הסביר הדרוש לביצוע מטרת העיכוב ולא יותר משלוש שעות.





בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

32. לפי הראיות שהובאו בפני לא התקיים בענייננו אף אחד מן הסייגים הקבועים בסעיף 25(ב)(2) לחוק המעצרים, והסיבה היחידה לכך שהמאבטחים לא הובילו את התובעת לתחנת המשטרה הממוקמת קרוב לבית המשפט לענייני משפחה היא כללים קבועים שלפיהם הם עובדים. יתר על כן, כאמור בפסקה 15 לעיל משך הזמן שבו הוחזקה גב' שם טוב אזוקה בבית המשפט היה מוכר למאבטחות כמשך הזמן הרגיל שעובר עד שהמשטרה מגיעה לבית המשפט הרלוונטי כדי להוביל ממנו עצור לחקירה. ואבהיר כי מאבטח שעוצר אדם אינו יוצא ידי חובתו ומשתחרר מן החובות שמטיל עליו חוק המעצרים כמבצע המעצר בכך שהוא מתקשר להזמין את המשטרה (ולא מספר שיחות הטלפון הוא הקובע). אין כמובן פסול בכך שעצור יועבר על ידי המאבטחים לידי המשטרה בבית המשפט, ובלבד שהתוצאה תהיה עמידה בסטנדרט הקבוע בחוק – לא כך היה כאן, מראש היה צפוי מבחינתה של המאבטחת שלא כך יהיה כאן וכאשר הסתבר שאמנם לא כך הוא היא לא נקטה בכל צעד חליפי כדי לעמוד בסטנדרט הקבוע בחוק. העניין צורם במיוחד כיוון שבענייננו אף לא היה מדובר במעצרו של מי שנקט אלימות בבית המשפט ונשקפה מפניו סכנה ממשית לציבור.

33. אין כל צורך להכביר מלים על כך שאופן מעצרה של גב' שם טוב גם לא עומד בסטנדרט הראוי במה שנוגע לפגיעה מינימלית בכבוד. הצדק עם התובעת הטוענת כי הושבתה אזוקה בכניסה לבית המשפט למשך שעתים ועשרים כך שכל הבא בשערי בית המשפט והיוצא מהם רואה אותה במצבה זה היא פגיעה לא נדרשת בכבודה, וגם אם אניח שהייתה הצדקה לאזיקתה הממושכת, הרי שהיה על המאבטחים להחזיקה במעצר במקום פומבי פחות בבית המשפט.

נזקה של גב' שם טוב:

34. נזקה של גב' שם טוב הם נזקים לא מוחשיים כתוצאה מפגיעה לא מידתית בזכויות היסוד החוקתיות שלה לכבוד ולחירות, שאני אומד אותם בסכום של 1,500 ₪.

הוצאות משפט:

35. בתיק זה הוגשו בקשות רבות על ידי שני הצדדים והתקיימו בו שני דיונים. בניגוד למקרים אחרים הנידונים בבית המשפט לתביעות קטנות התובעת העמידה את תביעתה מראש על סכום סביר. התובעת גם היתה נכונה בכל אחד מן השלבים לכל פשרה. בנסיבות אלה אני סבור כי מן הראוי לחייב את הנתבעת בהוצאות גדולות במעט מאשר פסקתי בתיקים שהסתיימו בישיבה אחת ואשר לא הוגשו בהם בקשות כלשהן, ואני מחייב את הנתבעת בתשלום הוצאות משפט של 700 ₪.





בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט

תיק חיצוני:

החשוב הכולל:

36. סך הכל תשלם הנתבעת לתובעת סכום של 2,200 ₪. סכום זה ישולם בתוך 30 יום שאם לא כן ישא הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה עד ליום התשלום בפועל.

ניתן היום, 16 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.

איתי הרמלין, שופט

